

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolimnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Amnestya. — Asygnacye hypoteczne. — Doniesienia z Madery. — Deputacya czeska. — Proklamacya rady banalnej w Kroczy. — Czynności lombardo-weneckiej kongregacyi.)

Wiedeń. 9. stycznia. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższym piśmie własnoręcznym z 7. stycznia r. b. wydać amnestyę na wszelkie w królestwach Węgier, Kroczy i Sławonii i w Wielkim księstwie Siedmiogrodzkim popełnione karygodne postępy, które miały tylko na celu zmianę systemu rządowego przed 20. października, lub przynajmniej zostawały w związku z tą sprawą; i względem wykonania tego najwyższego aktu łaski wydane zostały natychmiast potrzebne rozporządzenia.

Ministryum finansów spowodowane powszechnymi stosunkami stopy procentowej postanowiło wydać podług dotychczasowych przepisów częściowe asygnacye hypoteczne z sześciomiesięcznym terminem wypłaty i 6% uprocentowaniem, jako też asygnacye tego rodzaju z czteromiesięcznym terminem wypłaty i 5½% uprocentowaniem.

— Stan zdrowia Jej Mości Cesarzowej polepszył się stanowczo. Powietrze na Maderze bardzo służy N. Pani; 15 stopni ciepła. Cesarzowa Jmć żyje w ustroniu i przyjmowała tylko hrabiego Linhares, którego Król portugalski wysłał z Lizbony powitać Jej ces. król. Mość, tudzież gubernatora, arcybiskupa i dowódcę wojska na wyspie. Pożycie dworu bez wszelkiej wystawności.

Z porady lekarza robi Jej ces. Mość częste przejazdy łodzią po morzu. Resztę czasu przepędza albo w swoich pokojach albo w ogrodzie, z kądem widok na morze.

Do przejazdów na lądzie używa Jej Mość Cesarzowa zwykłych w tym kraju san w uprząży woźni.

— *Nar. L.* podają osnowę adresu do ministra stanu. Podpisało go więcej niż 500 praskich mieszczan, a dnia 2go b. m. wręczyła go osobna deputacya. Adres odnosi się do przeprowadzenia zasady równouprawnienia obu narodowości w Czechach, i dodaje na końcu.

„Niechaj wysokie ministerstwo raczy jak najspieszniej, dokładnie i stanowczo przeprowadzić zasadę równouprawnienia w szkołach czeskiej korony, odnośnie do woli Jego ces. król. Apost. Mości w najwyższym dyplomie z dnia 20. października wyrażonej, i stosownie do naszych praw historycznych.

— *Gazeta zagrabaska* ogłasza proklamacyę do Dalmatów konferencyi banalnej, wydaną dnia 19. grudnia. Proklamacya ta kończy się następującymi słowy:

Kraj wasz, skalista lecz piękna Dalmacya, jest matką naszego narodu, kolebką naszej sławy, dziecięciem naszego wielkiego ducha narodowego. Nigdy o tem nie zapomniemy. Dalekim niech będzie wszelkie samolubstwo w tym nowym zjednoczeniu się naszym. Nie chcemy naruszać waszych swobód i zwycięstw, ni waszej autonomii. Każdemu jest droga jego własność, a naruszać jej nie powinien brat nawet, jeżeli nie ma zerwać węzła miłości bratniej.

Daleką jest od was myśl narzucać wam nasze zwyczaje, nasze prawa, lub naszych ludzi na urzędników. Również nie powstało nam nigdy w myśli narzucać wam administracyę wojskową, pod którą zostaje część naszego kraju.

Checmy jedynie, aby Dalmacya odzyskała swą dawną konstytucyę i swe dawne równe naszym swobody. Abyśmy odtąd obradowali wspólnie nad spólnymi naszymi sprawami, abyśmy stawszy się razem potężni osiągnęli zyczenia nasze, i pomyślnie uskutecznieli to, co zarówno z korzyścią dla waszej jak i dla naszej będzie krainy. Jednym słowem chcemy połączywszy siły nasze nabyć takiej potęgi narodowej, abyśmy jak najwięcej dobrego pod każdym względem uczynić mogli dla kraju.

Lecz i wy bracia, co mówicie włoskim językiem, którzy Dalmacyę zwiecie ojczyzną waszą, nie miejcie nas Kroatów za swoich nieprzyjaciół. Nie jest bñnajmniej naszym zamiarem naruszać wasz język, obyczaje prawa i wasze instytucye. Świętymi są nam swobody nasze, przeto umiemy uszanować i wasze.

Uważamy was jako pośredników pomiędzy słowiańskim narodem naszym, a ożywioną artystycznym duchem Italią, której zarówno nasze jak wasze wybrzeże tak wiele ma podziękować.

Gdy naród nasz krew przelewał w zaciętych walkach na granicy tureckiej, wy staraliście rozpowszechnić pośród nas owoce sztuki wypiełgnowane wśród pokoju w innych szczęśliwszych krajach. Zasieliliście wiele pomiędzy nas dobrych nasion, za co wam serdecznie niesiemy dzięki, bo Słowianin nie umie być niewdzięcznym.

Cenimy wysoce poetyczną mowę Danta i Petrarki, Tassa i Ariosta, i kochamy ją porówno z wami. Lecz mamy zarazem za święty obowiązek za przykładem waszym wykształcić naszą dzwieczną mowę do tego stopnia doskonałości, na jakim znajduje się wasza tak dzwieczna i miła. Łączcie się więc z nami bracia Dalmaci, jakiejbądź jesteście religii i języka, i nie miejcie za złe tym, których na waszą prośbę wezwano, aby obradowali spólnie z nami jako wolni męże z wolnym narodem, i głos podnieśli dla spólnego dobra, lecz pamięjcie, że zgoda, miłość i wolność słowa uratowały niejednokrotnie nie jeden naród i państwo, a niezgoda i nienawiść zawsze tylko najgorsze przyniosły skutki.

— Lombardo-wenecka kongregacya centralna w Wenecyi uchwaliła na posiedzeniu dnia 21go grudnia podać do c. k. namiestnictwa prośbę, ażeby korporacyom, które są akcyonaryuszami towarzystwa rolniczego „Corte del Palasio“, założonego w Lombardyi w r. 1856. był dozwolony dalszy udział według statutów tego towarzystwa. Następnie uchwaliła także prosić c. k. ministerstwo stanu, ażeby była przyspieszona likwidacya dostawy potrzeb wojskowych w powiecie Werony w r. 1859. Zostawiono do wyższego rozporządzenia, czyli kwoty opłacane przez urzędników na wstępie swego mianowania przechodzą na skarb państwa, czyli na fundusz krajowy. Odrzucono prośbę instytutu dobroczynności, ażeby fundusz krajowy w razie potrzeby dostarczał odpowiedniej sumy na wypłatę pensyi.

Anglia.

(Korespondencya lorda Lyons w sprawie odwiedzin księcia Walii. — Misye w Afryce południowej)

London, 8. grudnia. W sprawie odwiedzin księcia Walii w Stanach zjednoczonych napisał poseł angielski lord Lyons następujący list do generała Lewis Cass:

„Washington, 8. grudnia 1860. Sir! Królowa, moja dostojna władczyni zaleciła mi korzystać z pierwszej sposobności po powrocie księcia Walii do Anglii, by prezydentowi Stanów zjednoczonych wyrazić podziękowanie Jej Mości Królowy za serdeczne przyjęcie, jakiego doznawał książę podczas pobytu swego w tym kraju tak ze strony samego prezydenta jak i wszystkich klas obywateli. Jej król. Mość przyzwalając na odwiedzin księcia, pragnęła tym sposobem okazać prezydentowi i obywatelom Stanów zjednoczonych szczere uczucia szacunku i zyczliwości, jakie żywi Jej król. Mość i wszystkie klasy jej poddanych dla pokrewnego plemienia, które w tak zaszczytny sposób zajmuje swoje stanowisko w społeczności narodów. Jej Mość Królowa przekonała się z największą przyjemnością, że Jej i ludu angielskiego uczucia znalazły w tym względzie najgorętszą sympatyę u wielkiej unii amerykańskiej, i Jej Mość Królowa spodziewa się, że uczucie zaufania i zyczliwości, stwierdzone dostatecznie ostatnimi wypadkami, trwać będzie długo jeszcze między obydwoma krajami z pożytkiem obu stron i z powszechną korzyścią cywilizacyi i ludzkości. Mam rozkaz oświadczyć prezydentowi, że przyjemnie byłoby Królowej, gdyby raczył ogłosić powszechnie obywatelom Stanów zjednoczonych jej podziękowanie za uprzejmość, z jaką przyjmowali jej syna, który powrócił do Anglii wzruszony głęboko wszystkim, co widział w ciągu swej podróży po Stanach, a głównie uprzejmą i serdeczną zyczliwością, jaką przy każdej sposobności okazywały mu wszystkie klasy społeczeństwa. Mam zaszczyt, Sir, pisać się z najgłębszym szacunkiem unizonym jego sługą.

Lyons.“

Na to odpowiedziało amerykańskie ministryum stanu:

„Washington, 11. grudnia 1860. Mylordzie! Mam zaszczyt uwiadomić Pana o odebraniu jego noty z 8. grudnia, w której wyraził Pan naszemu rządowi podziękowanie Jej Mości Królowy angielskiej za serdeczne przyjęcie, jakiego doznawał Jego królewicz, Mość książę Walii podczas odwiedzin swoich w tym kraju tak ze strony prezydenta jak wszystkich klas obywateli, a oraz zyczenie Jej król. Mości, ażeby jej podziękowanie za uprzejmość, okazaną jej synowi, powszechnie obywatelom zjednoczonych Stanów obja-

wione zostało. Prezydent polecił mi oświadczyć, że Jej król. Mość sprawiła mu wielką przyjemność słusznym ocenieniem ducha, w jakim Jego królewicz. Mość przyjmowany był wszędzie w Republice, jak również serdecznej życzliwości ludu Stanów zjednoczonych, które towarzyszyło mu wciagu całej podróży. Jej Mość Królowa uznała słuszenie, że odwiedziny jej syna obudziły wszędzie życzliwe i wzniosłe sympaty naszych obywateli, i jeżeli mi wolno tak się wyrazić, niejako osobisty interes w losach królestwa, które Jej król. Mość tak dzielnie reprezentuje. Prezydent tuszy z ufnością, że okazana przyszłemu reprezentantowi Anglii życzliwość i sympatia jest równie znakiem jak i rekojmnią świadomości spólnego interesu i wzajemnego szacunku, które silniejsze od traktatów, łączyły w przeszłości i łączyć będą na przyszłość uczucie i losy obudwu narodów, które reprezentują przedsiębiorczego ducha, cywilizację i konstytucyjną wolność tego samego wielkiego plemienia. Mam nadto rozkaz ogłosić tę korespondencję, ażeby mieszkańcy Stanów zjednoczonych mieli przyjemność dowiedzieć się, jak wielce i trafnie oceniła Jej król. Mość serdeczną uprzejmość, z jaką przyjmowali wszędzie księcia Walii. Mam zaszczyt i t. d.

William Henry Trescott, asystujący sekretarz.

— O misjonarzach w południowej Afryce smutne nadeszły wiadomości z 12. listopada. Misjonarz Helmore z żoną i z dziećmi i sześciu innych padli ofiarą panującej tam słabości gorączkowej. Livingstone, który ma podostatkiem lekarstw, przybył z pomocą o 10 dni zapóźno.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Artykuły Constitutionnela. — Sessya prawodawcza. — Okupacja Syrii. — Doniesienia z Gaety.)

Paryż, 6. stycznia. Projekt względem rezerwy armii ma już być przedłożony radzie stanu. Minister wojny zajmuje się bardzo gorliwie formowaniem czwartych batalionów.

— Francya każe powracać spiesznie wojskom swoim z Chin, zostawiając tyle tylko, ile potrzeba do ukończenia ekspedycji anamskiej. Słychać, że znaczna część wracających wojsk ma być posłana do Syrii. W Shanghai będzie mianowany biskup francuski.

— Od niejakiego czasu posyła Francya proch i amunicję wojenną generałowi Goyon; zasoby te składają w Civita-Vecchia.

— Rząd francuski buduje teraz trzy pancerne okręta, które mają nazwy: „La Savoie“, „La ville de Nice“ i „La Revanche“.

— *Constitutionnel* podając noworoczną przemowę Cesarza dołącza do niej czwarty i ostatni z owych dwuznacznych artykułów o „Austrii i Wenecyi“, z której gazeta wiedeńska przytacza tylko dwa punkta godne ogłoszenia. *Constitutionnel* sądzi, że praktycznego i rozsądnego rozwiązania tej kwestyi politycznej można oczekiwać tylko od kongresu europejskiego, a przechodząc do położenia obudwu wojujących mocarstw z końcem wojny włoskiej, powiada bez ogródki, że Francya pomimo swych tryumfów poniosła straty. Jej organizacja wojskowa, tak podziwiana za granicą, okazała się w wielu względach niedosteczna, a Cesarz dostrzegł prędko, że Francya nie była przygotowana do długiej walki.

— Nie ogłoszono jeszcze dekretu, który miał zwać do Paryża wielkie ciała prawodawcze i miał być wydany d. 5. stycznia. Rozeszła się pogłoska, że dopiero dn. 22. lutego będzie otworzona prawodawcza sessya i natychmiast odroczone na d. 4. marca, ażeby senat miał czas rozpoznać nowe organiczne rozporządzenia, które muszą mu być przedłożone na mocy cesarskiego reskryptu z dnia 24. listopada. Podają także i to za przyczynę odroczenia, że rząd chce nim będzie otworzona sessya, poznać najprzód wynikiłość rozpraw w angielskim i sardyńskim parlamencie.

— Paryski korespondent do *Independance* pisze: Wszystkie mocarstwa z wyjątkiem Anglii zgodziły się z Napoleonem na to, ażeby przedłużyć okupację syryjską i wzmocnić korpus ekspedycyjny.

— Z Bukaresztu donoszą do *Pays*: Książę Kuza oświadczył w przemowie do ministrów, że postanowił w obec ruchów w krajach sąsiednich, najściślejszą zachować neutralność. Te słowa sprawiły wielkie wrażenie.

— Paryski korespondent *Timesa* pisze, że rząd angielski podał temi dniami do rządu francuskiego notę w bardzo dobitnych wyrazach, w której oświadcza się stanowczo przeciw zajęciu Syrii na czas dłuższy jak było postanowionem w pierwotnej umowie z Wysoką Portą. Wkrótce kończy się już umówiony sześciomiesięczny przeciąg czasu. Rząd francuski nie dał dotąd jak utrzymuje korespondent, żadnej odpowiedzi. Francuskie zaś dzienniki uważają, jak wiadomo, za rzecz niezbędną i niewątpliwą, że wyprawa syryjska musi być przedłużoną.

— Z d. 20. b. m. przestają mieć kurs prawny i przymusowy w departamencie sabaudzkim i Alp morskich, sardyńskie monety 25 centymowe i miedziane 20 i 40 centymowe. Do dnia 31. można je w kasach mieniać na inne pieniądze.

— Zapowiadają nową ustawę pocztową, na mocy której ma być frankowanie listów we Francyi przymusowe.

— Piszą z Paryża: Syn admirała Hamelin w służbie na eskadrze pod Gaetą przywiózł tu depeche, mówią że szczególniejszej wagi. Pan Casella oświadcza w nich, że Król nie ustąpi, gdyż twierdza jest w stanie bronić się do upadłego, przytem wyraża dla Cesarza i wiceadmirałowi Le Barbier de Tinan podziękowanie za dotychczasową opiekę. Król Franciszek rozkazał wnieść zmarłemu na okręcie „Redoutable“ kapitanowi okrętowemu Guesnet pomnik na cmentarzu gaetańskim, gdzie spoczywają jego zwłoki. — Pogłoski o układach, względem podziału Włoch na królestwo południowe

i północne nie ustają a nawet wzmagają się, w miarę zawikłania stanu rzeczy w Neapolu i pod Gaetą.

Włochy.

(Gratulacje u Ojca św. — Układy względem Gaety. — Doniesienia z Gaety. — Układy. — Stan rzeczy.)

Państwo kościelne. Do bióra Reutersa telegrafowano z Rzymu dnia 1. stycznia: Dzisiaj przyjmował Ojciec św. oficerów papieskiej załogi. Jenerał Goyon otrzymał z Paryża polecenie, unikać w swojej przemowie politycznych uwag. Papież pochwałił syryjską i chińską ekspedycję dodając: Flota francuska broniąc Gaety, walczy za słuszną i świętą sprawę; o Napoleonie nie nie nadmieniał, i nie miał na Nowy rok innych alokucyi politycznych.

Według depezy ankońskiej z dnia 5. stycznia, aresztowano w tem mieście kilku jenerałów neapolitańskich.

Neapol. Podług doniesień paryskich postąpiły układy między Paryżem i Turynem tak dalece, że Francya uważała za rzecz stosowną rozpocząć sprawę względem zawarcia rozejmu z dworem gaetańskim.

Co do tych układów i odwołania floty francuskiej z pod Gaety donosi turyński korespondent gazety kolońskiej pod dniem 4. stycznia:

„Francya proponowała zawieszenie broni na 14 dni, a jeźliby po upływie ich Król Franciszek nie wyjechał z Gaety, rozpoczęłoby się bombardowanie nanowo. W Turynie uważano ten termin za zbyt długi i odpowiedź rządu sardyńskiego żądała zmniejszenia go na 8 dni, dodając, że podług zapewnienia jenerałów Fanti i Cialdini musi twierdza poddać się w przeciągu miesiąca nawet bez ataku od morza. Jestto ważny argument, gdyż ani Sardynii ani Francyi nie może być rzeczą obojętną, żeby flota tylko przypatrywała się spokojnie zdobyciu miasta. I przedstawienie to niebyło też bezskuteczne, gdyż jak mnie zapewniano, nadeszła z Paryża depeza z nową propozycją Francyi. Zawieszenie broni ma trwać tylko 10 dni. Po przyjęciu jego odwołałaby Francya natychmiast swoją flotę, z wyjątkiem jednego okrętu, który pozostałby w porcie gaetańskim aż do upływu zawieszenia broni. Bombardowanie miasta od lądu i od morza mogłoby się rozpocząć na nowo 19. b. m., jeźliby Król Franciszek do tego czasu nie zdecydował się wyjechać z Gaety. Układy względem poddania twierdzy mają toczyć się bezpośrednio między Franciszkiem II. i rządem sardyńskim, gdyż Francya nie chce się mieszać do tego; i pierwszy to raz wejdzie Franciszek II. w bezpośrednie układy z Sardynią. Wszelkie pogłoski o umiemanej korespondencji między Franciszkiem II. i Wiktorem Emanuelem są bezzasadne. Jeżeli więc układy nieodniosą żadnego skutku do 19. b. m. rozpocznie się bombardowanie nanowo.“

— *Gazeta pruska* podaje depezę gaetańską, na Marsylię z d. 5. stycznia z tego względu ciekawą, że do Gaety przybył pewien dyplomata z poleceniem, proponować załatwienie sprawy na ten sposób, by królestwo Neapolu przyznać Wiktorem Emanuelowi, zaś Sycylię Franciszkowi II., jak to było za pierwszego cesarstwa. Dla ułatwienia układów, proponowano także sześciotygodniowe zawieszenie broni.

Pod d. 1. stycznia piszą z Gaety, że dawano ognia tylko z dział na Monte Torto, i że w zakrytej dolinie urządzono baterie moździerzów.

— *Patrie* podaje prywatne wiadomości z Gaety pod d. 31. grudnia. Ogień był z obu stron bardzo silny; obydwie baterie gwintowanych dział były osobliwie na centralny magazyn prochu: chcąc zapobiedz eksplozji, przenieśli Neapolitanie amunicję w bezpieczniejsze miejsce. Piemontanie ustawicznie pracują około baterii nowych i bliższych twierdzy; spodziewają się, że dnia 15—20. stycznia będą je mogli demaskować. Dnia 30. odjechali za urlopem 23 oficerów do rodzin. Dniem przedtem przybyło 41 oficerów artylerji i inżynjerji. Francuska eskadra jeszcze stoi w porcie.

— *Pays* potwierdza, że żadna sprawa w Europie nie zwraca na siebie tyle obecnie uwagi powszechnej, jak Włochy, a szczególnie obłężenie Gaety, i nie można czuć się podziwu i spótzucia dla młodego monarchy, który okazuje tyle wytrwałości i meztwa.

Chociaż Król Franciszek ustąpił zrazu przemożnej interwencji obcego mocarstwa na rzecz rewolucji nie mniej przeto poczyna się młody monarcha do obowiązków swoich i zamierza bronić do ostatniego swego stanowiska. Powinnooby to wraz z uczuciem szacunku jaki się zawsze należy nieszczęściu skłonić rząd francuski aby nie zaprzestawał bronić Gaety od strony morza, tem bardziej, że mocarstwa nie uznały blokady twierdzy. Postanowienie to jednak musiałoby spowodować zawikłania stojące na przeszkodzie pomyślnemu rozwiązaniu niektórych kwestyi w dzisiejszem Włoch położeniu. Francya nie może sama jedna brać na siebie takiej odpowiedzialności, najwięcej dla tego, że dała by przez to powód innym do interwencji. Co bądź się jednak stanie, o tem jednem wątpić nie można, że jeżeli Francya odwoła swą flotę z wód gaetańskich, uczyni to nie w zamiarze aby twierdzy, wraz z całą sprawą Włochy zdać na wolę rządu piemontkiego, lecz odwoła się do rozstrzygnięcia i sądu Europy.

Niemce.

(Skład ambasady związkowej. — Organizacja poczty.)

Frankfurt n. M., 6. stycznia. W roku 1860 zaszyły następujące zmiany w urzędach poselskich przy związku niemieckim: W hanowerskim poselstwie zajął pan Hoppe miejsce, przeniesio-

nego do Berlina kanclerza legacji pana Elster; w holenderskiem poselstwie wstąpił baron Pallandt-Westervoort na miejsce sekretarza legacji Westenberga; senator dr. Müller został zamiast senatora Harnier reprezentantem wolnych miast z Frankfurtu. Hamburg nie ma obecnie reprezentanta. Belgia: sekretarz poselstwa hr. Marnix wystąpił. Francya: na miejsce 1. i 2. sekretarza, hr. Taillepiéd de Bondy i wicehrabiego Röderer mianowani panowie Rothau i hr. Cholet, a zamiast attachée barona Wimpfen wstąpił pan Debains. Anglia: Esq. Labouchere, drugi attachée wystąpił, jego miejsce zajął pan Blunt. Rosya: Pana Fonton zastąpił baron Ungern-Sternberg, a pan Gerebów wstąpił do poselstwa jako attaché. Margrabia Centurione, attaché, wystąpił z sardyńskiego poselstwa, a do hiszpańskiego wstąpił jako attaché Don F. de Urrutia.

— Zapewne nie można uważać tego za przypadek, że rubrykę „Związkowa drukarnia prezydenta“ zmieniono na „Drukarnia związkowa.“

Frankfurt. 6. stycznia. Nasze zgromadzenie prawodawcze postanowiło wczoraj na wniosek Dr. Mappes, bezwzględnie wypowiedzieć pocztowy traktat administracji pocztowej w księstwie Thurn-Taxis i zaprowadzić swoją organizację w tutejszych pocztach.

Rosya.

(Podążanie lorda Russa I. — Dom sierot w Jerozolimie. — Organizacja kozaków kaukaskich. — Fundusze na policję przeznaczono. — Wychodźstwo Tatarów.)

Petersburg. 30. grudnia. *Journal de St. Petersburg* pisze: „Mamy wiadomość, że lord Russel na doniesienie, że generał Ignatyew przyczynił się do zawarcia pokoju w Chinach, pospieszył w imieniu swego rządu wyrazić cesarskiemu gabinetowi podziękowanie za uprzejmość pełnomocnika rosyjskiego w tak ważnej sprawie.“

— Rząd zamierza założyć w Jerozolimie dla wyznawców prawosławnej religii dom sierot, podług planu komisji ustanowionej w tej mierze w r. 1859. — Dnia 1. grudnia zawiadomił minister wojny senat dyrygujący o postanowieniu cesarskiem, które wydane na przedstawienie naczelnego dowódcy wojsk kaukaskich, zaprowadza dla próby na lat trzy, rozmaite zmiany w organizacji i administracji kozaków nad czarnem morzem i kozaków liniowych. Jeden z tych korpusów będzie nazwany: Kozacy Kubańscy a drugi, Kozacy znad Tereku.

— Cesarz przeznaczył milion rubli sr. na pomnożenie funduszy policji krajowej, która na mocy aktu jest rozdzielona na 44 gubernii. To rozporządzenie jest w związku z spodziwaną emancypacją chłopów.

— Według odeskich wiadomości nie ustaje, pomimo burz na czarnem morzu, wychodźstwo Tatarów. Porta przeznaczyła dla nich grunta około Aidenu w prowincyi Salonice i około Tripolidy. Dziennik turecki zapewnia, że same sultańskie parowce przewiozły w lecie do 60.000 ludzi. Tatarzy byli pierwszymi pasażerami na tureckich kolejkach, a nawet jeździli koleją Kustendży, chociaż wtedy nie była jeszcze oddana pod użytek publiczny.

Turecja.

(Raport W. Wezyra.)

Journal de Constantinople ogłasza przedłożony Sultanowi raport W. Wezyra z jego podróży po Turcji Europejskiej. Wiadomo, że podróż ta była przedsięwzięta aby rozpoznać skargi ludności chrześcijańskiej w Rumelii tak głośne w ostatnich czasach. Szczegółowe jednak i bezstronne śledztwo wykazało, że nie ma tam tego systematycznego prześladowania chrześcijan ze strony muzułmańskiego fanatyzmu, jak okrzyczano. Nie wynika ztąd jednak aby nie było żadnych wypadków zbrodni. Utrzymywać to byłoby tem śmieszniej, że nie obejdzie się bez nich pod żadnym rządem, w krajach nawet najwięcej ucywilizowanych.

W. Wezyr wymienia w swem sprawozdaniu tymczasowe środki administracyjne, przedsięwzięte aby ukrócić nadużycia, i wskazuje oraz to, co należy zmienić w administracji, aby raz na zawsze pozłożyć koniec zlemu. W. Wezyr wylicza między innymi: sposób wydzierżawiania dziesięciny, organizację służby policyjnej, stan dróg komunikacyjnych, sądy karne, sposób poboru podatków i t. p. Uskarża się także w swem sprawozdaniu na niektóre osoby z wyższego duchowieństwa greckiego w Rumelii, że zapoznawają istotę swego religijnego posłannictwa, i zapowiada ogłosić wkrótce nowy regulamin wyboru biskupów, tudzież inne projekta do praw.

A z y a.

(Wzrost Kościoła katolickiego. Poselstwo pruskie w Japonii. Wiadomości Linzarskie.)

Piszą do *Journal des Débats* z Szanghaj pod dniem 31. października:

„Król rokoszian Chung-Nan-Li, ten sam, co przed kilku miesiącami postąpił pod Szanghaj, wydał długi list do posłów Francji i Anglii, tudzież do reprezentantów innych mocarstw w Chinach. Przesłał go oraz z prośbą o ogłoszenie. Dokument ten zasługuje ze wszech miar być ogłoszonym, bo Król rokoszian składa w nim jawne wyznanie wiary chrześcijańskiej, i żąda od mocarstw europejskich, ażeby się z nim porozumiały względem wszystkich kwestyi komercyjnych i politycznych.“

Angielski konsul w Szanghaj Meadows zrobił niedawno bardzo awanturniczą wycieczkę na rzecę Yant-se-kiang. Napadli nań trzy dzonki korsarzyw chińskich w 60 zbrojnych. Mr. Meadows miał z sobą tylko jednego Europejczyka, to jest służącego, i ośmiu sterników chińskich. Sternicy wiedli okręt i nabijali broń palną, a

ci dwaj Europejczycy z zasobem tylko trzydzieści strzałów karabinowych i z rewolwerów zmusili przecież do ucieczki owe trzy dzonki z sześćdziesiąt ludźmi, i co jeszcze pięć do sześć dział miały.

Z Japonii piszą, że książę Miko, brat Tykuna, przewodząca nieprzyjaźnej cudzoziemcom partji, został zamordowany. Pruskie poselstwo, które przebywa w Jeddo, nie osiągnęło jeszcze swego zamiaru zawarcia z Japonią traktatu. Dwór Jeddo obawia się zawierać nowych traktatów, co nie bardzo jest dziwnem po wypadkach w ostatnim czasie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Neapol. 5. stycznia (na Paryż). Generał Polizzi zlagodził rozkaz względem przytlumiania buntów. Wysłano posiłki w Abruzji, gdzie włościanie walczyli w sprawie Króla Franciszka II.

Turyń. 8. stycznia. Gazeta turyńska potwierdza, że Piemont dogadując zyczeniom Francji, zawiesi działania nieprzyjacielskie pod Gaetą do 19. b. m., i że przez ten czas będą się toczyły układy względem kapitulacji twierdzy.

Turyń. 9. stycznia. Tutejsza urzędowa gazeta donosi, że Farini mianowany jest ministrem stanu. Nowy namiestnik prowincji neapolitańskich książę Carignan odjechał już do Neapolu z panem Nigra.

Wstępny artykuł dzisiejszej *Opinione* pod napisem „Kongres“ powiada: W stosunkach między głównymi mocarstwami objawia się widoczna nieufność, bo Europa ma oprócz włoskiej jeszcze inne sprawy do załatwienia. Kwestya włoska nie dojrzała jeszcze tak dalece dla dyplomacyi, by mogła być spokojnie rozwiązana. Włochy nie uznają żadnego innego prawowitego rządu, prócz tego, który ludność przyjęła i broni.

Rosya i Prusy wotują za prawowitością; Francya zdaje się skłaniać do konfederacyi. Austria jest nieprzyjaciółką Włoch: tylko Anglia oświadcza się za Włochami. Przy takich stosunkach byłby kongres bezskutecznym. Któżby się odważył wzywać lub zmuszać Austryę do odstąpienia Wencyi, ktoby rozstrzygnął kwestyę rzymską? Włochy nie żądają uznania nowego stanu rzeczy, tylko zachowania nieinterwencyi, ażeby same dokonały dzieła swej niepodległości.

Włochy niechęć wojny dla wojny, nieodrzucają spokojnych środków do załatwienia swej sprawy, ale niemoga pokładać w nich swoją nadzieję, i przeto rade są Włochy, że kongres nie może przyjść do skutku dla nieporozumienia mocarstw. A gdy niepodległość i jedność Włoch będzie już osiągnięta, natenczas nieodmówi im nikt uznania swego.

W **Palermie** uwięziono kilku wiehrzycieli, między tymi dwóch dziennikarzy; kilku innych wydalono z kraju.

Kopenhaga. 9. stycznia. Królewski patent oddziela konfirmacyę od egzaminu religijnego w Szlezewiku. Język przy konfirmacyi zostawiony do woli. Reskrypt ministerjalny dozwala nauczycielom domowych bez języka przymusowego.

Frankfurt. 9. stycznia. Jak słyhać złożyli posłowie Austrii i Prus na posiedzeniu wydziału sejmku związkowego z 7. b. m. wspólną deklaracyę względem postępowania z Danją w sprawie Holstynnu. Wszyscy członkowie wydziału przystąpili do niej i zalecili referentowi panu Pfordten jak najspieszniejsze sprawozdanie.

Berlin. 9go stycznia. Jego Mość Król przyjmował dziś Wielkiego księcia tokańskiego, hrabię Flandryi i księcia Murata.

Wiadomości handlowe.

Lwów. 11. stycznia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny: męcz pszenicy (80 \mathcal{B}) 4zł. 95c.; żyta (74 \mathcal{B}) 3zł. 29c.; jęczmienia (66 \mathcal{B}) 2zł. 40c.; owsa (46 \mathcal{B}) 1zł. 56c.; brzoški 2zł. 85c.; grochu 4zł. 90c.; kartofli 1zł. 77c.; — cefnar siana 1zł. 19c.; stomy paszunistej 96c.; — sag drzewa bukowego 15zł. 50c. — Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

Przyjechali do Lwowa

Dnia 11. stycznia

Hotel rosyjski: PP. Hr. Kalnowski Wład., z Bak wiec. — Szulski Kal., z Nowosiódek. — Br. d'Alban St. Andrée Gustaw, c. k. starosta Ajon, z Romarowa. — Swierzawski Alex., z Szczepiady.

Hotel europejski: Dolański Ludwik, z Bzkowa. — Glogowski Artur, z Bojaniec. — Chrzastowski Lud., z Basztowie. — Chwalibóg Jan, z Lipowic.

Hotel krakowski: Skrzyżyński Józef, z Pohrebec. — Rożański Stan., z Wołosowa. — Święcicki Zygm., z Markowic.

Do domu zajezdnego nr. 509 $\frac{1}{2}$: Skarbek Barowski Leop., z Krawicy. — Duniewicz Edw., z Nowoszyce.

Wyjechali ze Lwowa

Dnia 11. stycznia.

PP. Stojanowicz Feliks, do Mokrzan. — Hr. Goluchowski Stan., do Sankowa. — Bocheński Aleksey, do Otyniowic. — Hr. Dzieńszycycki Miecz., do Korniowa. — Dylewski Marj., do Rolowa. — Marmorosz Józef, do Macuszyna. — Pokorny Józef, do c. k. podpor., do Jarosławia. — Smoliński Franc., do Zbaraża. — Hradil Aleksey, c. k. major, do Przemyśla. — Br. Brunicki Emil, c. k. rotmistrz, do Strzyja.

T E A T R.

Dzisiaj w teatrze niemieckim na dochód drugiego kapelmistrza pana Gustawa Pflinka: operetka komiczna w 1 akcie: „Das Mädchen von Elisonzo;“ komedia ze śpiewami: „Die Natur-Grille.“ i pantomima komiczna: „Das nächtliche Rendezvous auf der Leiter.“

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. stycznia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	331.02	- 2.6	94.2	póln.-zach. sł.	mgła
2. god. po poł.	331.14	- 2.8	91.5	południowy	pochmurno
10. god. wiecz.	331.10	- 4.0	94.2	"	"

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacji i t. d.

- Dnia 14. stycznia: Wydzierżawienie myta na Bałzko forostowskim gościńcu za pomocą ofert w Zółkwi.
- Dnia 15. stycznia: Sprzedaż realności nr. 230 w Czerniowcach.
- Dnia 16. stycznia: Sprzedaż realności nr. 333 w Brzeżanach.
- Dnia 17. stycznia: Sprzedaż realności nr. 223³/₄ i 9¹/₄ we Lwowie, realności nr. 24 w Stryju, i realności nr. 9 w Stanisławowie. Sprzedaż dóbr Łąka górna w Tarnowie.
- Dnia 22. stycznia: Sprzedaż domu eraryalnego nr. 8 w Kołomyi.
- Dnia 23. stycznia: Sprzedaż realności nr. 89 w Buczaczu.
- Dnia 24. stycznia: Sprzedaż kilku realności w Tarnopolu. Wydzierżawienie różnych przedmiotów w Fürstenthal w Solce.

Kurs lwowski.

Dnia 11. stycznia.

	gotówka		towarom	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	6	98	7	7
Dukat cesarski	7	—	7	10
Półimperyal zł. rosyjski	12	10	12	35
Rubel srebrny rosyjski	2	31	2	34
Talar pruski	2	22	2	26
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 zł.	66	50	87	60
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	151	—	154	—
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	61	50	62	50
5% Pożyczka narodowa	73	50	74	50

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 11. stycznia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 74.40. Metaliki po 5% za 100 złr. 62.15; po 4¹/₂% za 100 złr. —; po 4% za 100 złr. —. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 złr. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 750.— instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 155.30; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 złr. —.

Wexlowy. Srebro za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 150.—. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 150.—. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 7.11, dukaty ces. pełnej wagi —. korony —, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej Dnia 8. stycznia.

1. Dług publiczny.		
	pien.	towar.
A. Państwa.		
W austr. wal. po 5%	55.—	55.25
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	73.40	73.50
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	73.70	73.80
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—	—
Metaliki po 5%	62.20	62.40
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	63.—	63.25
dtto. " 4 ¹ / ₂ %	52.—	52.25
dtto. " 4%	46.75	47.—
dtto. " 3%	35.—	35.25
dtto. " 2 ¹ / ₂ %	32.50	33.—
dtto. " 1 ¹ / ₂ %	12.20	12.30
Przez. do wylos. z r. 1839	107.—	107.50
" 1854	82.75	83.25
" 1860	82.25	82.75
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	83.—	83.25
Renty Como po 42 lir. aus.	14.75	15.25
Wylos. obl. dawn. długu państ.		
po 5%	59.—	60.—
" 4 ¹ / ₂ %	51.—	52.—
" 4%	45.—	46.—
" 3 ¹ / ₂ %	39.—	40.—
" 3%	—	44.—
" 2 ¹ / ₂ %	—	42.—
" 2 ¹ / ₄ %	—	38.—
" 2%	—	34.—
" 1 ³ / ₄ %	—	32.—
dtto. z procent za granicą		
" 5 ¹ / ₂ %	59.—	60.—
" 4 ¹ / ₂ %	51.—	52.—
" 4%	45.—	46.—
B. Krajów koronnych		
Niższej Austrii	85.—	86.—
Wyż. Aust. i Salb.	84.50	85.—
Czech	90.—	91.—
Morawii	85.50	86.—
Szląska	85.—	85.50
Syryi	86.—	87.—
Tyrolu	87.—	—
Kar., Krainy. i Wyb.	88.—	89.—
Węgier	65.—	65.50

2. Stan oblig. domestykaln.		
	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—
" 2 ¹ / ₂ % za 100 zł.	17.—	18.—
" 2 ¹ / ₄ % za 100 zł.	16.—	17.—
" 2% za 100 zł.	14.—	15.—
" 1 ³ / ₄ % za 100 zł.	11.—	12.—
3. Akcyje.		
Banku nar.	735.—	737.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	153.—	153.10
Niż.-aust. tow. eskont.	559.—	560.—
Póln. kolei po 1000 zł. m. k.	2011.—	2012.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	279.—	280.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	183.50	184.—
Połud.-póln.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	106.50	107.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ. lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłaty 140 zł. (70%)	181.—	182.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpl. po 120 zł. (60%)	152.50	153.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	60.—	65.—
Kolej Busthradzka po 500 zł. m. k.	645.—	—

4. Listy zastawne.		
	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	98.50	99.—
" 10 " 5%	96.—	97.—
los. po 5%	88.50	88.75
na 12 m. 5%	—	—
za 100 zł.	99.50	100.—
Banku narodowego w wal. austr. przez. do los. po 5%	84.50	84.75
Gal. Tow. kred. po 4%	85.—	85.50
5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	95.—	95.50
detto detto w srebrze uproc. za 100 zł. w. a.	111.—	111.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	149.—	149.50
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	91.—	94.50
Kol. lomb. wen. po 500 fr.	143.—	144.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	77.—	78.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	92.—	93.—
Lloyda za 100 zł.	80.—	81.—
6. Losy.		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	106.50	107.—

7. Weksle.		
	pien.	towar.
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	94.50	94.75
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	111.—	112.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	35.—	35.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	85.—	86.—
Salma " 40 " "	38.—	38.50
Palfiego " 40 " "	36.25	36.75
Clarego " 40 " "	34.—	34.50
St. Genois " 40 " "	37.—	37.50
Windischgrätzka 20 zł. " "	20.—	20.50
Waldsteina 20 " "	26.—	26.50
Keglevicha 10 " "	14.75	15.25
Kurs złota.		
w przecięciu w w. a.		
Dukaty ces. men.	7 zł. 12 c.	
dtto. pełnej wagi	7 " 11 "	
Korona	2 " 70 "	
20frankówka	12 " 10 "	
Rosyjski impery.	12 " 38 "	
Talar związkowy	2 " 28 "	
Srebro	150 zł. 50 c.	
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł. 50 c.	

KRONIKA.

Na rozpoczęcie czynności nowozawianego Stowarzyszenia wzajemnej pomocy rzemieślników mieszczan lwowskich, odprawi się w niedzielę dnia 13. stycznia r. b. rano o 9. godzinie w kościele OO. Bernadynów uroczyste nabożeństwo, na które przełożeni tego Stowarzyszenia uprzejmie zapraszają.

Lwów, dnia 9. stycznia 1861.

Ósma lista składek z wykupna kart uwalniających od pownszowania Nowego roku 1861:

Złożyli WW. hrabia Mniszech 5zł., Wachtel 1zł., Krynicki 1zł., Szuszkiewicz 50c., Wolski 50c., A. K. 40c., Ciesielski 40c., pani Lewicka 1zł., p. Witting 1zł., Salwicki 20c., J. K. 20c., A. B. 20c., Lanert 20c., N. N. 30c., Grzegorz Szymonowicz, arcybiskup obrządku orm. 4zł., Kanonicy Maramorosz 2zł., Romaszkan 1zł., Mikołaj Szymonowicz 1zł., Kajetanowicz 50c., Lewandowski 1zł., Axentowicz 50c., Dr. Wereszczyński 1zł., Janowski 1zł., Kirschner 2zł., J. L. Singer 2zł., Dr. Landesberger 1zł., Eichmayer 1zł., Hilgartner 1zł., Lieber 5zł., Karol Berthlef 2zł., Tadeusz Hensel 2zł., Kohman 1zł., N. N. 1zł., Peter 40c., pani Błotnicka 1zł., Okonicki 1zł., Ricci 1zł., N. N. 1zł., Dr.

Fangor 1zł., C. T. 20c., Franciszek Szarawski 1zł., Piotr Madejski 1zł., Dr. Nowiński 1zł., Dr. Marcel Madejski 1zł., Dietrich 2zł., Dr. Blockert 1zł., Baisinger 20c., Czernecki 20c., N. N. 10c., pani Szumlańska 40c., Hartlab 50c., pani Prachtel 2zł., pani Bartmańska 40c., Szaraniewicz 30c., Mrazek 30c., Mayer 20c., Geschöpf 1zł., Mits 2zł., Laskowski 1zł., pani Stupnicka 50c., pani Jazwińska 2zł., Wencel 1zł.; razem 66zł. 60c. Do tego siódma lista 483zł. 85c.; suma 550zł. 45c.

(Trzęsienie ziemi w Czechach.) W okolicy Kasden było d. 26. grudnia wieczór trzęsienie ziemi, i dotknęło dalsze miejsca Kralup, Malkau, Czernowic, Redzie, Korbic i t. d. Pierwsze wstrząśnienie przypało o godzinie 10tej wieczór, z hukiem podobnym do losoku grzmotu. W pół godziny powtórzyły się wstrząśnienia i trwały kilka sekund, ale bez huku. Rucho ziemi był falisty, igła magnetyczna drżała, jednak barometru stan się nie zmienił. Trzęsienie było bardzo mocne.

(Burza.) Miasto Kronstadt nawiedziła dnia 22. grudnia tak gwałtowna burza, jakiej nie zapamiętano jeszcze. Uszkodziła wiele budynków prywatnych i publicznych, łamała olbrzymie drzewa, obalała parkany i wytlukła mnóstwo okien. Wichur był tak mocny, że obalał ludzi na ulicy.